حماس در دور پنجم تبادل اسرا نیز نتانیاهو و رژیم صهیونیستی را تحقیر کرد

شکار شنبه

در دور آخر از مرحله نخست تبادل اسرا ۱۸۳ فلسطینی با ۳ اسیر صهیونیست مبادله شدند

گروه بین‌الملل: صبح شنبه گردان‌های عزالدین قسام، شاخه نظامی جنبش حماس در پنجمین دور از تبادل اسرا با رژیم اشغالگر صهیونیستی در سکویی که برای مرحله پنجم تبادل اسرا در نوار غزه تدارک دیده شده بود، تصویری نگران از نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی را نصب کردند که در کنار این تصویر، عبارتی نیز به زبان عبری نوشته شده بود. بر اساس گزارش منابع فلسطینی، این عبارت عبری شعار معروف نتانیاهو در دوران جنگ یعنی «پیروزی مطلق» بود. نخست‌وزیر اسرائیل در زمان جنگ با گروه‌های مقاومت فلسطین اعلام کرده بود این نبرد را تنها در صورت نابودی کامل حماس و تحقق «پیروزی مطلق» به پایان خواهد برد. استفاده از شعار و تصویر نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در زیر سکوی تبادل اسرا پیامی تمسخرآمیز برای رژیم صهیونیستی و نخست‌وزیر آن بود که ادعای نابودی حماس و پیروزی در نبرد اخیر غزه را داشت؛ جنگی نابرابر که ۱۶ ماه به طول انجامید و طی آن ده‌ها هزار فلسطینی که اکثر آنها را زنان و کودکان تشکیل می‌دادند به شهادت رسیدند. ارتش رژیم اشغالگر صهیونیستی با وجود برتری مطلق نظامی و حضور زمینی در نوار غزه سرانجام مجبور به پذیرش توافق آتش‌بس با حماس شد که طی ۱۶ ماه جنایت بی‌حد و حصر نتوانست آن را نابود کند و پیام جنبش حماس و گردان‌های قسام در پنجمین تبادل نیز اشاره به همین موضوع داشت.

■ تبادل پنجم در دیرالبلح

یک روز قبل از پنجمین تبادل اسرا بین جنبش حماس و رژیم اشغالگر، دفتر اطلاع‌رسانی هیات اسرای فلسطینی اعلام کرد در چارچوب مرحله نخست توافق آتش‌بس/تبادل اسرا روز شنبه ۱۸۳ اسیر فلسطینی از زندان‌های رژیم صهیونیستی از جمله زندان عوفر و کتزیوت آزاد می‌شوند. این بیانیه اعلام کرد: از بین این اسرا ۶ نفر محکوم به حبس ابد بودند که به خارج از اراضی اشغالی تبعید خواهند شد و همچنین ۵۴ اسیر که به حبس‌های بلندمدت محکوم بودند آزاد خواهند شد و در مقابل ۲ اسیر صهیونیست از دسته سالخوردگان و یک صهیونیست دیگر از دسته مجروحان و بیماران آزاد خواهند شد. همچنین در بیانیه آمده بود: ۱۲ اسیر فلسطینی محکوم به حبس ابد و ۱۱۱ اسیر اهل غزه که پس از ۷ اکتبر سال ۲۰۲۳ میلادی به دست ارتش اسرائیل بازداشت شده بودند در مقابل اسیر بیمار صهیونیست آزاد خواهند شد. ابوعبیده، سخنگوی گردان‌های شهید عزالدین قسام، شاخه نظامی جنبش حماس نیز پیش از تبادل اعلام کرده بود ۳ اسیر صهیونیستی که قرار است در مقابل ۱۸۳ اسیر فلسطینی آزاد شوند، الیاهو داتسون یوسف شرابی، اور ابراهم لیشها لیوی و اوهاد بن عامی نام دارند. بنا بر گزارشات، تبادل روز شنبه آخرین دور از مرحله نخست توافق آتش‌بس/ تبادل اسرا بود و قرار است مذاکرات مرحله دوم آتش‌بس بزودی آغاز شود.

■ همچنان قدرتمند در میدان و رسانه

دور پنجم تبادل اسرا میان حماس و رژیم صهیونیستی در حالی برگزار شد که مانند دورهای پیشین، جنبش حماس با قدرت در میدان تبادل حاضر شد و نیروهای حماس با لباس و تجهیزات نظامی و شمار بالا در محل تبادل حضور داشتند؛ نیروهایی که رژیم صهیونیستی مدعی نابودی آنها بود و دست کم ساختار رزمی حماس را ضعیف شده معرفی می‌کرد اما در ۵ دور مبادله اسرا بین رژیم صهیونیستی و جنبش حماس این نیروها با حضور پرشمار خود نشان دادند همچنان نیرویی قدرتمند در باریکه غزه هستند و حضور چند تن از فرماندهان حماس همچون ابوعمر الحواجری، فرمانده گردان الشاطی که رژیم صهیونیستی مدعی ترور آنها بود نیز ضربه سنگینی به اشغالگران بود. در کنار حضور گسترده نیروهای حماس در صحنه تبادل و زیر سوال بردن ادعای پیروزی مطلق رژیم صهیونیستی، نکته جالب توجه دیگر حضور پرقدرت رسانه‌ای و استفاده حداکثری جنبش حماس از نمادها و ظرفیت رسانه برای قدرتنمایی و شکستن تصویرسازی دشمن صهیونیست و رسانه‌های حامی آن از وضعیت مقاومت در نوار غزه بود. استفاده مناسب از نمادها مانند بنرهای نصب شده در سکوی محل تبادل تا تصویربرداری مناسب و ساخت کلیپ‌های حرفه‌ای از تبادل اسرا یا استفاده از تسلیحات ساخت اسرائیل به غنیمت گرفته شده از جمله اقداماتی بود که مسؤولان رسانه‌ای گردان‌های قسام در ۵ دور تبادل اسرا انجام دادند؛ اقداماتی که هر کدام از آنها پیامی تحقیرآمیز برای مدعیان نابودی یا تضعیف جنبش حماس بود. در این دور از تبادل همچنین شاهد این بودیم که یکی از اسرای آزادشده صهیونیست از خانواده‌های اسرا خواست به تلاش خود برای تکمیل روند توافق آتش‌بس ادامه دهند. وی از کابینه رژیم صهیونیستی خواست وارد مذاکرات مرحله دوم توافق شوند و تمام مراحل آتش‌بس را انجام دهند. این اسیر همچنین از گردان‌های قسام تقدیر و تشکر کرد و گفت: نیروهای قسام به مدت یک سال و ۴ ماه از ما محافظت کردند و در غزه به ما غذا و آب دادند.

■ واکنش‌ها به مرحله پنجم تبادل اسرا

حازم قاسم، سخنگوی جنبش حماس اعلام کرد: ما امروز با مرحله جدیدی از موفقیت‌های مردم فلسطین در مجبور کردن اشغالگران برای ادامه عملیات آزادی اسرای قهرمان فلسطینی مواجه هستیم و ملت موفق به شکستن خطوط ایجاد شده توسط اشغالگران شد. تبادل امروز اسرا حامل پیام واضح گردان‌های قسام بود مبنی بر اینکه مردم و مقاومت شرایط روز پس از جنگ را تعیین می‌کنند و نه هیچ قدرت خارجی دیگری. گردان‌های قسام ثابت کردند شهادت رهبران عزم آنان برای دستیابی به اهداف و ادامه انسجام و حمایت توده‌های مردمی را افزایش داد، چنانکه امروز در مناطق مرکزی نوار غزه شاهد آن بودیم. یکی از پیام‌های عملیات تبادل امروز نمایان شدن توهمات نتانیاهو برای دستیابی به چیزهایی بود که پیروزی مطلق بر مردم ما و مقاومت آن نامیده می‌شد. توده‌های مردم فلسطین همچنان از مقاومت و فرزندان آن حمایت می‌کند تا ثابت کنند تلاش اشغالگران جنایتکار برای جدایی آنان از مقاومت با شکست مواجه شده است.

در همین راستا شبکه ۱۲ تلویزیون رژیم صهیونیستی اعلام کرد حماس محلی را برای تحویل اسرا انتخاب کرد که منطقه‌ای مملو از ساختمان است و به نظر می‌رسد این پیامی برای ترامپ است که ادعا کرد نوار غزه به طور کامل نابود شده است. به نظر می‌رسد پیام پنجمین دور از تبادل اسرا به منظور خارج کردن دولت صهیونیست و رئیس‌جمهور آمریکا از توهم پیروزی و غلبه بر نوار غزه است؛ توهمی که در روزهای اخیر منجر به ارائه طرح کوچ اجباری مردم غزه به خارج از این باریکه شده بود.

در سوی دیگر ماجرا واکنش صهیونیست‌ها به تبادل روز شنبه است که نشان‌دهنده شکست رژیم صهیونیستی است. یائیر لاپید، از رهبران اپوزیسیون دولت رژیم صهیونیستی در واکنش به تبادل شنبه گفت: تصاویر دردناک امروز بیانگر نیاز فوری به بازگرداندن همه اسراست. لاپید در ادامه تاکید کرد: تصاویر دردناک امروز صبح در جریان انتقال اسرای اسرائیلی، قلب را به درد می‌آورد و ضرورت فوری بازگرداندن همه اسرا را می‌رساند. زمان تمام شده است، باید همه آنها را بازگردانیم. ادنا حلبانی، مسؤول سابق سفرهای خارجی دفتر نخست‌وزیر رژیم اشغالگر نیز اعلام کرد: نخست‌وزیر که مسؤول اصلی شنبه سیاه و بدترین روز در تاریخ اسرائیل است، در واشنگتن آخر هفته راحتی را می‌گذراند و بازگشت اسرا را از تلویزیون تماشا می‌کند.

سخنان اپوزیسیون دولت رژیم صهیونیستی نشان‌دهنده شکست سیاست‌های دولت رژیم صهیونیستی در قبال اسرای صهیونیست در نوار غزه است؛ سیاستی که مانع تبادل اسرا و توافق آتش‌بس به مدت ۱۶ ماه شد و به همین دلیل نیز بسیاری از اسرای صهیونیست در نوار غزه بر اثر بمباران و تجاوزات ارتش رژیم اشغالگر به هلاکت رسیدند و در نهایت نیز توافق آتش‌بس با همان شرایطی که از پیش توسط حماس تعیین شده بود، در دستور کار صهیونیست‌ها قرار گرفت.

درخواست شولتس برای افزایش حضور ناتو در گرینلند

صدراعظم آلمان با اشاره به جزیره بزرگ گرینلند گفت اصل تخطی‌ناپذیری مرزها باید در همه جا اجرا شود. اولاف شولتس در مصاحبه با رسانه آلمانی «آران‌دی» گفت: «تغییر اقلیمی در حال تغییر منطقه قطب شمال بوده و مسیرهای جدید کشتیرانی را باز می‌کند که چین و روسیه علاقه زیادی به آن دارند». وی همچنین خواستار افزایش حضور ناتو در این جزیره شد و افزود: «پس مسائل مشروع امنیتی وجود دارد که ما باید با یکدیگر در ناتو بحث کنیم. از نظر من ما باید حضور ناتو در گرینلند را افزایش دهیم». شولتس با اشاره به اظهارات رئیس‌جمهور آمریکا درباره جدایی گرینلند از دانمارک بیان کرد: «به عنوان صدراعظم بزرگ‌ترین کشور اتحادیه اروپایی، وظیفه خود می‌دانم زمانی که چالشی برای کشور کوچکی مثل دانمارک پیش آید، بایستم و به صراحت صحبت کنم». با این حال صدراعظم آلمان افزود «حتی زمانی که مسائل دشوارتر می‌شود» تمام تلاش خود را انجام خواهد داد تا روابط حسنه با واشنگتن حفظ شود. دونالد ترامپ به طور مکرر خواهان خرید گرینلند شده و حتی اعلام کرده است اگر لازم باشد برای تصرف آن «به زور» متوسل می‌شود. در مقابل نیز مسؤولان دانمارکی بارها تأکید کرده‌اند گرینلند فروشی نیست و جزو قلمرو این کشور محسوب می‌شود.

فروش ۷ میلیارد دلار تسلیحات آمریکایی به رژیم صهیونیستی

وزارت خارجه ایالات متحده به کنگره این کشور اعلام کرده است قصد دارد بیش از ۷ میلیارد دلار تسلیحات شامل هزاران بمب و موشک را به اسرائیل بفروشد. این درخواست‌ها تنها ۲ روز بعد از دیدار رئیس‌جمهور آمریکا و نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی مطرح شده است. دولت ترامپ در حالی فروش این تسلیحات را تأیید کرده است که برخی قانون‌گذاران دموکرات خواهان توقف این فروش تا به دست آوردن اطلاعات بیشتر درباره آن شده بودند. رئیس‌جمهور جدید آمریکا پیش از این نیز توقف ارسال بمب‌های ۲۰۰۰ پوندی(حدود یک تن) به رژیم صهیونیستی را لغو کرده بود. دولت بایدن در پی حملات اسرائیل به رفح با ارسال این بمب‌ها مخالفت کرده بود اما ترامپ این دستور را لغو کرد. نتانیاهو اخیرا در سفر خود به واشنگتن با رئیس‌جمهور ایالات متحده دیدار و گفت‌وگو کرد. وی در این کنفرانس خبری بعد از این دیدار تأکید کرد ترامپ بهترین دوستی است که اسرائیل تاکنون داشته است. در نقطه مقابل، چهل‌وهفتمین رئیس‌جمهور آمریکا که به دوستی و رابطه حسنه با رژیم صهیونیستی مشهور است، از طرح خود برای به کنترل درآوردن غزه خبر داد.

رؤیای هالیوودی ترامپ برای غزه

گروه بین‌الملل: «نامفهوم و غیرعملی»؛ این تیتر گزارش روزنامه هاآرتص در ارتباط با طرح جدید ترامپ درباره باریکه غزه بود. رئیس‌جمهور آمریکا در دیدار با بنیامین نتانیاهو از مدلی جدید برای اداره نوار غزه صحبت کرد که جهان را در شوک و اعراب را در حیرت فرو برد. ترامپ در نشست خود با نتانیاهو برای مهاجرت مردم غزه به خارج از این باریکه نسخه پیچید. او به صراحت درباره مکان بعدی مردم غزه صحبت نکرد اما از مصر و اردن خواست فلسطینی‌ها را بپذیرند! اما در تحلیل خواسته‌های ترامپ چه لایه‌هایی نهفته است؟ آیا او براستی این طرح را از روی ساده‌انگاری عنوان کرد یا طرحی مفصل و حساب‌شده برای مدیریت نوار غزه در پساجنگ وجود دارد؟

آلون پینکاس، تحلیلگر ارشد اسرائیلی طرح ترامپ را نوعی آشوب و تنش جدید در خاورمیانه عنوان کرده است. او بدرستی تحلیل می‌کند این موضوع به تقویت بیشتر محور مقاومت، همچنین ایستادگی کشورهای عربی و محور ترکی در منطقه مقابل ترامپ و آمریکا منجر خواهد شد. این تحلیل ناشی از این است که ترامپ مسائل کلان در موضوع خاورمیانه را کمتر درک می‌کند و می‌خواهد با فرمول خود یعنی همان «صلح بر اساس قدرت یا زور» تمام موضوعات را به پیش ببرد.

در آن سوی ساده‌انگاری ترامپ مردم غزه وجود دارند که ۱۶ ماه بمباران و جنایت بی‌وقفه نشان داد آنها قصد مهاجرت از باریکه را ندارند. سیسی و دولت مصر هم در یک سال و اندی گذشته بشدت مخالف مهاجرت مردم غزه بوده و هستند. گواه این موضوع دیوارکشی، فنس‌کشی و تقویت چند برابری ارتش در مرز با باریکه غزه، همچنین مخالفت قوی سیسی با مهاجرت غزه‌ای‌ها به صحرای سینا بود. به نظر می‌رسد در آن سوی فلسطین هم اردن مخالفت کامل انتقال مردم کرانه باختری به کشور خود باشد. امان و ملک عبدالله هیچ‌وقت خواستار مهاجرت فلسطینی‌ها به اردن نیستند، زیرا تجربه دهه ۷۰ نزد پادشاهی اردن وجود دارد. البته باید این موضوع را هم دید که سیسی و عبدالله چه میزان می‌توانند در مقابل خواسته ترامپ مقاومت کنند. اما چرا طرح ترامپ به تقویت مقاومت در کرانه و غزه منجر می‌شود؟ یکی از مواردی که ترامپ مطرح کرد حضور آمریکایی‌ها در باریکه بود که البته بعد از آن نتانیاهو و روبیو (وزیر خارجه آمریکا) کمی آن را تلطیف کردند. ترامپ بر این موضوع مسلط نیست که ورود آمریکا به غزه منجر به فرو افتادن واشنگتن به باتلاقی جدید می‌شود. از سویی مقاومت قوت بیشتری خواهد گرفت و مردم را تشویق به مقاومت مسلحانه و عملیات علیه آمریکایی در غزه می‌کند، بنابراین نه تنها خواسته اسرائیل برای نابودی حماس محقق نمی‌شود که بالعکس به تقویت حماس و جهاد منجر خواهد شد.

همچنین آمریکا تجربه سومالی را دارد. حضور واشنگتن در این کشور بی‌شباهت به غزه نیست؛ مکانی کوچک که می‌تواند به کمینگاه آمریکایی‌ها با تلفات زیاد منجر شود. این مورد با سیاست‌های اعلانی ترامپ جهت تخلیه نیروهای خود از خاورمیانه، همچنین اتمام همه جنگ‌ها در تعارض جدی است. ناگفته نماند این مورد یعنی ورود به جنگ، باعث تقویت محور روسیه - چین - ایران هم می‌شود که از درگیر شدن آمریکا سود مضاعف خواهند برد. بنابراین می‌توان به چند دلیل طرح ترامپ را سطحی دانست:

۱-تجربه تاریخی مردم فلسطین و نوار غزه از ۱۹۴۸ و ۱۹۶۷ نشان داده مهاجرت اصلا راه‌حل خوبی نیست و زیستن و مردن در خاک خود بهتر از هر راه‌حل دیگری است.

۲-این طرح ترامپ ادامه همان معامله قرن و طرح آبراهام است که با عملیات توفان الاقصی به بن‌بست رسید. شخص بلینکن در نشست شورای آتلانتیک اعلام کرد چند روز بعد از عملیات توفان الاقصی قرار بود مقدمه عادی‌سازی روابط عربستان و اسرائیل به مرحله تکمیلی برسد که موفق نشد. قطعا با این روند طرح ترامپ که مبتنی بر زور بر اعراب برای عادی‌سازی است، تنش فلسطین و اسرائیل را حل نمی‌کند، همان‌طور که کمپ دیوید و اسلو این مساله را حل نکرد.

۳-تنش جدید برای آمریکا بسیار کشنده خواهد بود. در دکترین امنیت ملی این کشور دشمنان شماره یک چین، روسیه و ایران هستند که یک درگیری ناخواسته دیگر باعث می‌شود واشنگتن از مقابله با این کشورها عقب بماند.

۴-طرح ترامپ بشدت بیگانه با تعاریف حقوق بین‌الملل و نامفهوم است. چگونه بدون جنگ یا خون‌ریزی یا تلفات می‌خواهد ۲ میلیون نفر را مسالمت‌آمیز از غزه خارج کند و کجا اسکان دهد؟! شاید هم طرح ترامپ بسیار شوم باشد و بعد از انتقال مردم به اردن و صحرای سینا اعلام کنند همه فلسطینی‌ها با پول اعراب به صحرای سینا بروند و کشور فلسطین را در آنجا تشکیل دهند که تجربه تاریخی نشان می‌دهد این موضوع هم ناکام می‌ماند.

جهان فانتزی ترامپ

ادامه از صفحه اول

ترامپ به صراحت درباره دوران مورد علاقه‌اش صحبت کرده است: دوران «عصر طلایی» آمریکا در اواخر قرن ۱۹ و اوایل قرن ۲۰، زمانی که ویلیام مک‌کینلی رئیس‌جمهور بود. آن دوران ۲ ویژگی اصلی داشت؛ تعرفه‌های تجاری سنگین برای حفاظت از شرکت‌های آمریکایی و ترویج صنعتی‌سازی و گسترش قلمرو آمریکا. در دوران مک‌کینلی واشنگتن تعدادی از سرزمین‌های جدید را به دست آورد؛ از جمله پورتوریکو، گوام، فیلیپین و هاوایی.

با توجه به خلق و خوی ترامپ و سبک تصمیم‌گیری دمدمی‌اش، نسبت دادن سخنان او به یک استراتژی کلان، کار دشواری است اما یک چیز روشن است: منطق حوزه‌های نفوذ، در مرکز رویکرد او نسبت به نظم جهانی قرار خواهد داشت.

این مساله بخشی از تمایل دیرینه او برای عقب‌نشینی از جهانی‌گرایی، چندجانبه‌گرایی، اتحادهای پیچیده و جنگ‌های بی‌پایان در کشورهای دوردست است. در حقیقت، او احتمالا با سخن معروف وزیر خارجه وقت، جان کوئینسی آدامز در سال ۱۸۲۱ موافق خواهد بود: «آمریکا به دنبال هیولاها در آن سوی مرزها نمی‌رود تا آنها را نابود کند».

اندیشکده کارنگی می‌نویسد: ترامپ به دنبال خروج ایالات متحده از جهانی‌گرایی است اما اصرار دارد این کشور بر همسایگان خود سلطه داشته باشد تا از بی‌ثباتی نیمکره غربی و نفوذ رقبای ژئوپلیتیک، بویژه چین، جلوگیری کند. چین از سال ۲۰۱۰ نفوذ خود را در آمریکای لاتین افزایش داده، حضور دیپلماتیک و تجاری خود را تقویت کرده و در پروژه‌های زیربنایی عظیم سرمایه‌گذاری کرده است. در مقابل، ایالات متحده برای مدت‌ها این منطقه را در اولویت پایین‌تری قرار داده و سیاست «بی‌توجهی نسبتا دوستانه» را در پیش گرفته است.

در ماه مه ۲۰۲۴ «هال برندز» تاریخ‌دان پیش‌بینی کرد دوره دوم ترامپیسم احتمالا با یک دکترین مونروئی احیاشده همراه خواهد بود. او نوشت که واشنگتن احتمالا از اتحادهای دیرینه خود در اروپا و آسیا فاصله خواهد گرفت و در عوض بر تشدید و شاید سختگیرانه‌تر کردن تلاش‌ها برای حفظ نفوذ آمریکا در دنیای جدید و جلوگیری از نفوذ رقبا در این منطقه تمرکز خواهد کرد اما احیای صریح دکترین مداخله‌گرایانه مونروئه می‌تواند پیامدهای عمیقا منفی داشته باشد. فراتر از تحریک ملی‌گرایی ضدآمریکایی در منطقه، چنین سیاستی به رقبایی چون چین، روسیه و سایر قدرت‌های منطقه‌ای مشروعیت می‌دهد تا حوزه‌های نفوذ خود را گسترش دهند.

احیای دکترین مونروئه توسط ترامپ پیامدهای نگران‌کننده‌ای برای همسایگان چین خواهد داشت. متحدان آمریکا مانند فیلیپین و کشورهای متحد مانند ویتنام که در تلاش برای مقاومت در برابر توسعه‌طلبی چین هستند، آسیب‌پذیر خواهند شد. از سوی دیگر، روسیه نیز مدت‌هاست به دنبال احیای نفوذ خود در «خارج نزدیک» (همسایگان شوروی سابق) از جمله اوکراین و سایر جمهوری‌های شوروی پیشین بوده است.

در همین رابطه کریستین ساینس مانیتور هم می‌نویسد: سوالی که اکنون مطرح است این است که پذیرش دیدگاه «مک‌کینلی ۲» ترامپ درباره نقش آمریکا در جهان نشان می‌دهد کشورهای دیگر، دیگر نمی‌توانند به سابقه همکاری خود با آمریکا، به فرضیه هدف‌ها و ارزش‌های مشترک یا حتی به توافقنامه‌های مکتوب تکیه کنند تا روابط خود را در مسیر درست حفظ کنند.

جهان امروز بسیار متفاوت از زمانی است که رئیس‌جمهور مک‌کینلی در کاخ سفید بود. امروز جهان از نظر اقتصادی بسیار بیشتر به هم پیوسته است. تولید تقریبا هر چیزی، در هر جایی، نیازمند منابع و اجزایی است که در مرزهای هیچ کشوری، حتی آمریکا یافت نمی‌شود.

این ممکن است ترامپ را به سمت مصالحه در این هفته در جنگ تعرفه‌ای که به وضوح قرار بود به اقتصاد آمریکا آسیب برساند، سوق داده باشد. در حالی که قدرت‌های بزرگی مانند آمریکا و چین هنوز رقابت مستقیم دارند، منابع دیگری از ثروت و قدرت وجود دارند؛ اتحادیه اروپا به عنوان مثال و اقتصادهای در حال ظهور در جنوب جهانی. آنها همچنین گروه‌های تجاری منطقه‌ای را تشکیل داده‌اند که به طور فزاینده‌ای در حال گسترش روابط اقتصادی با یکدیگر هستند.

این امر به نظر نمی‌رسد بتواند اولویت ترامپ برای اقدام یکجانبه به جای تعامل بین‌المللی در بازسازی سیاست خارجی آمریکا را برطرف کند اما در خلأ ناشی از عقب‌نشینی آمریکا، قدرت‌های دیگر ممکن است فرصت را غنیمت شمارند و وارد میدان شوند و شاید هیچ‌کس بیشتر از چین مشتاق نباشد.

طرح خطرناک دونالد ترامپ برای غزه نشان داد رئیس‌جمهور آمریکا دیدگاه نامنسجمی در سیاست خارجی خاورمیانه‌ای‌اش دارد و به همین خاطر دستور کار او در غرب آسیا از تناقض‌های بنیادین رنج می‌برد. چیزی که ترامپ درباره غزه ارائه داد، اثبات کرد او کوچک‌ترین شناختی از منطقه غرب آسیا، موضوع فلسطین و پویایی‌های سیاسی - امنیتی در خاورمیانه ندارد. تاجر نیویورکی گویا دوباره به ماهیت بسازبفروشی خود بازگشته است و غزه را هم ریویرای خاورمیانه فرض می‌کند.

غزه برای دکترین مونروئه یک عملیات خارج از حوزه محسوب می‌شود و همان‌طور که ترامپ توصیف کرد، احتمالا شامل اعزام نیروهای آمریکایی به خارج از آن کشور خواهد بود؛ چیزی مشابه آنچه ویلیام مک‌کینلی، قهرمان ترامپ، ۱۲۷ سال پیش در فیلیپین انجام داد، یا آنچه جورج دبلیو بوش کمی بیش از یک قرن بعد در عراق اجرا کرد. هر دوی این اقدامات اکنون به عنوان نمونه‌هایی از استعمارگری آمریکا یا حتی امپریالیسم شناخته می‌شوند. هر دو مورد به مقاومت‌هایی انجامید که روسای جمهور بعدی مجبور به سرکوب آنها و پرداخت هزینه‌ای گزاف شدند.

دور دنیا

گروکشی ترامپ از اوکراین جواب داد

ترامپ طی هفته‌های گذشته با قطع کمک‌های مالی و نظامی به اوکراین در جنگ با روسیه پیشنهاد ارائه کمک‌ها در ازای استفاده از منابع اوکراین را مطرح کرده بود؛ مساله‌ای که در ابتدا از سوی دولت کی‌یف مورد قبول واقع نشد اما سرانجام پس از چند روز به نظر می‌رسد زلنسکی شرایط جدید دولت ترامپ را پذیرفته است. در حالی که کشورهای اروپایی از مواضع جدید رئیس‌جمهور آمریکا انتقاد کرده‌اند، رئیس‌جمهور اوکراین پیشنهاد ترامپ مبنی بر دریافت منابع معدنی کمیاب این کشور به ازای حمایت ایالات متحده از کی‌یف را پذیرفت. ولودیمیر زلنسکی با نشان دادن نقشه‌ای از ذخایر عظیم معدنی این کشور تمایل خود را به پذیرش پیشنهاد دونالد ترامپ نشان داد. زلنسکی در مصاحبه با خبرگزاری رویترز با بررسی این نقشه که زمانی جزو اسناد طبقه‌بندی‌شده بود، خواستار توافق با ایالات متحده آمریکا شد. زلنسکی در این باره گفت: «اگر درباره توافق صحبت می‌کنیم، پس بیایید توافق کنیم. ما مایل به آن هستیم». رئیس‌جمهور اوکراین در ادامه تأکید کرد که این کشور در هر گونه توافق به تضمین‌های امنیتی نیاز دارد. پیش از این اوکراین ایده صدور مجوز سرمایه‌گذاری متحدان غربی در معادن حیاتی خود را پاییز گذشته در «طرح پیروزی» خود مطرح کرده بود. این اقدام به امید کسب دست برتر در مذاکرات آتش‌بس با مسکو انجام شده بود تا روسیه را مجبور به نشستن در پای میز مذاکره کند. طرح ترامپ با مخالفت کشورهای اروپایی همراه بوده است. اولاف شولتز، صدراعظم آلمان چنین طرحی را «خودخواهانه» و «خودمحورانه» خواند و گفت اوکراین به منابع خود برای بازسازی‌های پس از جنگ نیاز دارد و این ذخایر نباید برای تأمین مالی حمایت‌های دفاعی استفاده شود.

رئیس‌جمهور اوکراین گفته کمتر از ۲۰ درصد منابع معدنی اوکراین هم‌اکنون تحت کنترل روسیه است که شامل حدود نیمی از ذخایر کمیاب کشور می‌شود. منابع معدنی مذکور از جمله مواد حیاتی در ساخت آهنرباهای قوی و موتورها و لوازم الکترونیکی است. زلنسکی در این باره گفت: مسکو ممکن است این منابع را در اختیار ۳ کشور «محور شرارت» قرار دهد که به گفته رویترز منظور رئیس‌جمهور اوکراین از این عبارت ایران و کره‌شمالی بوده است. رئیس‌جمهور اوکراین افزود: «ما باید پوتین را متوقف و از آنچه داریم حفاظت کنیم». نیروهای مسلح روسیه در ماه‌های اخیر به پیشروی‌های خود در مناطق شرقی اوکراین ادامه داده و شهرها و روستاهای متعددی را به کنترل خود درآورده‌اند. زلنسکی با نشان دادن نقشه اوکراین که منابع معدنی و کمیاب این کشور را نشان می‌داد، افزود: این کشور بزرگ‌ترین ذخایر تیتانیوم (فلزی که برای صنعت هوافضا حیاتی است) و اورانیوم (فلز مورد استفاده در تولید انرژی و تسلیحات هسته‌ای) را در میان کشورهای اروپایی دارد. زلنسکی تأکید کرد کی‌یف به دنبال «بخشیدن» ذخایر خود نیست و خواستار شراکتی سودمند برای توسعه مشترک است. رئیس‌جمهور اوکراین اظهار داشت: «آمریکا بیشترین کمک را کرده است و به همین دلیل آمریکا باید بیشترین درآمد را کسب کند. آنها باید این اولویت را داشته باشند و خواهند داشت. من همچنین مایلم با رئیس‌جمهور ترامپ در این باره گفت‌وگو کنم». ترامپ طی روزهای گذشته گفت احتمالا هفته آینده با رئیس‌جمهور اوکراین دیدار خواهد کرد؛ دیداری که زلنسکی آن را قبل از دیدار ترامپ با پوتین، بااهمیت خوانده است.

نشست اضطراری اتحادیه عرب برای مقابله با طرح ترامپ

اظهارات ترامپ درباره کوچاندن ساکنان غزه همچنان با واکنش پایتخت‌های عربی همراه است؛ از اردن و مصر که هدف اصلی این طرح هستند تا عربستان سعودی و عراق به‌شدت علیه این طرح موضع گرفته‌اند. به نوشته روزنامه الشرق الاوسط، کشورهای عربی در حال رایزنی برای تعیین زمان برگزاری یک «نشست فوق‌العاده» در قاهره هستند تا مواضع اعراب را علیه «طرح کوچ اجباری فلسطینیان» که هدف آن غزه و ساکنانش است، هماهنگ کنند. در همین حال، مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا، از ۱۳ تا ۱۸ ماه جاری میلادی سفری به غرب آسیا برای پیشبرد طرح دونالد ترامپ خواهد داشت. یک منبع دیپلماتیک آگاه عربی به روزنامه الشرق الاوسط گفت: «هم‌اکنون در حال رایزنی با کشورهای عضو اتحادیه عرب برای برگزاری یک نشست فوق‌العاده در قاهره هستیم که هدف از آن هماهنگی در مواجهه با طرح کوچ اجباری فلسطینی‌ها و همچنین بررسی طرح‌های بازسازی غزه است». پس از واکنش شدید کشورهای عربی نسبت به مواضع ترامپ، او روز گذشته در کاخ سفید به خبرنگاران گفت «اصلا نیازی به عجله» در اجرای این پیشنهاد که با محکومیت بین‌المللی روبه‌رو شده است، نیست.